

O APÓSTOLO SANTIAGO EN GALICIA

Por: José Miguel Besada Fernández

Quizás pola divulgación que o seu coetáneo, o grego Estrabón, nos albores do cristianismo, describe por primeira vez as costas e a terra galega, así como tamén ás súas xentes, costumes e modos de vida, o apóstolo Santiago decidiu, e así llelo comunicaría ós seus discípulos, que estas terras dun

mundo tan afastado, de costas ó Mediterráneo, mar de cultura e civilización adiantada, sería o lugar destinado para a súa honra e para ser un dos centros capitais do cristianismo, que perdurará ó longo dos séculos e que uniría a cultura espiritual que ó longo dos séculos fixeron camiños ata Compostela para renderlle homenaxe ó Apóstolo.

Quizás polo destino divino, este extremo aínda prehistórico do noroeste da Iberia, fose a terra prometida e privilexiada para o repouso do corpo de Santiago o Maior e que o trunfo da fe quedaría aí simbolizado para todo o mundo cristián.

Fora deste xeito ou doutro, os discípulos do apóstolo, seguindo unha das rutas dos seus veciños fenicios, cando ían a busca-lo estaño, atravesando o Mediterráneo, cruzando as columnas de Hércules, seguiron rumbo ó norte, buscando esa “terra prometida”, ignorando quizás a gran transcendencia que tería esa viaxe para a humanidade, para a cultura occidental, para a península ibérica e máis concretamente, para Galicia.

ONDE DEUS POUSOU A MAN

Despois de seguir a longa costa occidental da península chegaron a un lugar fascinante: “a terra prometida”, onde Deus pousou a man para descansar despois da creación do mundo; un lugar onde a terra e o mar xogan harmoniosamente; onde o mar esta adornado de illas preto da terra, desde as Cíes, Ons e Sálvora por fóra e interiormente pola grande de O Grove e a de Arousa, así coma outras máis pequenas e os numerosos illotes e cons; un mar cunha gran

variedade de peixes, crustáceos e moluscos polas praias que deberon abraiarse a aqueles que posiblemente foron pescadores do mar de Tiberiades; un mar sen grandes tempestades, un remanso de paz, doado para descansar despois de tan longa travesía, na que deberon sufrir mil e unha penalidades.

O paradisíaco lugar non estaba deshabitado; ó contrario, estaba ocupado por numerosos e importantes poboados, incluso nas illas, pero moi diferentes dos do Mediterráneo. Aínda non chegara a civilización dos romanos. Polo tanto non había calzadas nin urbes importantes; tampouco se coñecían nin as lexións nin as leis romanas. A vida seguía coma catrocentos anos atrás, conservándose a cultura castrexa, dos tempos da idade de bronce. Vivían por e para a natureza, a que

adoraban; tiñan unhas leis sinxelas para organizala súa convivencia e a defensa das invasións de saqueadores que procedían do mar, relativamente frecuentes naquela época. Por iso os poboados eran tamén fortificacións situadas en lugares estratéxicos.

Mapa do século XVI

A SIRADELLA

É o lugar máis estratéxico da parte sur da ría de Arousa, ría xacobeá por excelencia, por onde entrou a barquiña que traía ó Apóstolo nesta transcendental misión que determinou, para ben ou para mal o destino deste país. Situada na parte sur da península, entón illa de O Grove, fronte mesmo á praia e á ermida da Lanzada, dunha altitude de 165 m., alcanza unha ampla panorámica, na que se dominan as entradas das rías de Arousa e de Pontevedra; tódalas illas das rías Baixas e o Atlántico que se perde no horizonte.

Faro de Sálvora

É un templo para os naturalistas, onde o ar, as pedras e o mar que se albiscan todo ó redor, teñen vida propia. É testemuña das transformacións xeolóxicas do mar, o ar e a choiva, das migracións das aves mariñas, que aínda teñen un paraíso na enseada que está ó pé do monte.

Está intimamente ligada á lenda do pobo do Grove: a lenda do meco, onde os veciños, ante os abusos deste sinistro personaxe tiveron que toma-la xustiza pola man e colgárono nunha figueira dese monte, para mostrarllo ós viaxeiros que entraban na península, para que servise de escarmento e exemplo do que se fai neste pobo cos que non respectan ós cidadáns e abusan dun poder despótico.

A SIRADELLA NA RUTA MARÍTIMA DO APÓSTOLO

Desde a fortificación castrexa neste monte da que, aínda que non fixeran ata o de agora nin escavacións nin estudos arqueolóxicos, quedan restos, sequera mal conservados, que indican que aí houbo un poboado de certa importancia na época á que nos remitimos e que no seu amplo horizonte controlaban ás embarcacións e os movementos das xentes que navegaban por esa zona; ós barcos que viñan a polo estaño, tan necesario nese tempo; ós comerciantes que viñan efectua-lo troco das súas mercadorías polos produtos que cultivaban os

nativos; os saqueadores dos poboados da costa, ós pescadores . . ., e tamén, nun día histórico, á barca que levaba ó fillo do Zebedeo, unha anomalía do que era habitual e que tivo que espertar neles unha gran curiosidade e estrañeza por ser algo que non era normal nestas costas.

Aquí foi onde a barca virou o rumbo. Xa non seguiu pola costa cara ó norte, senón que determinou meterse polo interior da ría, entre as terras do norte e do sur, buscando o lugar de confluencia e atopándose con que estaban separadas por un río, o Ulla.

Agora ben, ¿por que ó chegar a este punto, a illa de O Grove, tomaron a decisión os discípulos do Fillo do Trono de meterse ría adentro ?

É normal que os nativos sentiran a curiosidade pola finalidade da viaxe daquela barquiña, xa que non era unha viaxe normal nesa zona e naquel tempo; tamén é normal que os navegantes se interesaran por estas terras e pediran información ós habitantes do castro.

O que si podemos pensar é que algo debeu de haber para que aquí na, por aquel entón, illa de O Grove, controlada polos poboadores do castro da Siradella fora o lugar determinante para que a barca que traía os restos do Apóstolo tomara un novo rumbo e se metera cara a dentro da ría e rematar aquela transcendental misión.